

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ТЕХНОЛОГІЙ
ТА ПРАВОВИХ НАУК**

Кафедра менеджменту, публічного управління та адміністрування

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ**

Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АКАДЕМІКА ЮРІЯ БУГАЯ»**

Кафедра менеджменту, маркетингу та публічного адміністрування

МАТЕРІАЛИ

VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ В УМОВАХ ПРОТИДІЇ ГІБРИДНИМ ЗАГРОЗАМ НАЦІОНАЛЬНИЙ БЕЗПЕЦІ»

В рамках реалізації проекту

Erasmus+ «Академічна протидія гібридним загрозам» WARN

610133-EPP-1-2019-1-FI-EPPKA2-CBHE-JP

25-26 листопада 2025 року

КИЇВ – 2025

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕДІА ТА ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ФОРМУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Норік Лариса,

к. е. н, доцент, доцент кафедри економіко-математичного моделювання
Харківський національний економічний університет імені Семена
Кузнеця, м. Харків, Україна,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7077-1260>

Хмельова Марина,

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Харківський національний економічний університет імені Семена
Кузнеця, м. Харків, Україна

Сучасний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) і стрімке поширення соціальних медіа (СМ) кардинально трансформували динаміку та архітектуру формування громадської думки. Ці технології сприяють демократизації комунікації та громадянській мобілізації, але водночас створюють критичні загрози, такі як алгоритмічна поляризація через «ехо-камери» [1], поширення дезінформації та маніпуляції суспільною свідомістю.

ІКТ є не просто інструментом зв'язку, а ключовим посередником у публічній сфері. Сьогодні громадська думка формується не лише під впливом традиційних медіа, а й у віртуальному просторі, де користувачі виступають одночасно і споживачами, і творцями контенту. Facebook, Telegram, TikTok та ін. функціонують не просто як канали передачі інформації, а як потужні соціальні архітектори, що впливають на суспільні настрої з безпрецедентною швидкістю та глибиною.

Ключовим механізмом, що визначає цей вплив, є алгоритмічна персоналізація [2]. На відміну від традиційних медіа, де контент був універсальним, СМ-платформи використовують штучний інтелект для формування індивідуальної стрічки новин, ґрунтуючись на попередній поведінці користувача. Цей процес призводить до формування «інформаційних бульбашок», де користувача свідомо чи несвідомо ізолюють від інформації, що суперечить його вже сформованим поглядам. Коли цю ізоляцію підсилюють взаємодією в гомогенних онлайн-спільнотах, виникає феномен «ехо-камер», де переконання членів групи постійно підтверджують, створюючи ілюзію універсальності їхньої думки. Результатом є соціальна поляризація, яка ускладнює конструктивний діалог між різними політичними та ідеологічними групами.

Іншою, можливо, найбільшою загрозою, є дезінформація. Швидкість поширення інформації у СМ є значно вищою, ніж швидкість її верифікації, що

створює ідеальні умови для цілеспрямованих маніпуляцій. Політичні актори, а також іноземні державні та недержавні суб'єкти, використовують ботоферми та мережі тролів для поширення фейкових новин [3]. Це створює серйозну загрозу для інститутів демократії та соціальної стабільності, оскільки емоційний контент часто переважає над раціональною аргументацією, знижуючи загальну якість публічної дискусії. Ці гібридні загрози, посилені використанням технологій Deepfake та емоційного контенту, розмивають межу між фактом і вигадкою, підриваючи основу інформованої демократії та суспільної довіри.

Водночас, СМ наділені значним демократичним та мобілізаційним потенціалом. Вони відкрили новий простір для горизонтальної комунікації, де голос отримує кожен, хто раніше був виключений з публічної дискусії оминаючи традиційні медіа-фільтри [4]. Це сприяє громадянській мобілізації та самоорганізації, особливо під час кризових ситуацій чи політичних протестів. СМ дозволяють швидко викривати зловживання владою, підвищуючи її прозорість та підзвітність. Наприклад, багато світових соціальних рухів та революцій останніх десятиліть значною мірою ґрунтувалися на здатності СМ швидко координувати дії та привертати увагу міжнародної спільноти.

Отже, вплив ІКТ та соціальних медіа на формування громадської думки є потужним викликом для сучасного суспільства. Вони трансформують пасивних споживачів до активних учасників інформаційного обміну, але й покладають відповідальність за фільтрацію та оцінку нескінченного потоку даних. Для забезпечення стійкості публічної сфери перед обличчям алгоритмічної поляризації та маніпуляцій необхідна системна робота. Тільки свідоме використання цих потужних інструментів може зберегти їхній демократичний потенціал.

Список використаних джерел:

1. Shcherbyna O., Krikun V., Baulina, T. Echo chamber as a technology of communication influence. *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Philosophy*, 2024, 2(9), p. 68-72. URL: <https://doi.org/10.17721/2523-4064.2023/9-13/15> (дата звернення: 05. 11. 2025).
2. Кабанова О.О., Єремєєва А.С., Ус М.І. Соціальні медіа як інструмент цифрового маркетингу: дослідження сучасних тенденцій та підходів, 2024. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14193877> (дата звернення: 07. 11. 2025).
3. Кудлай В., Гайдук Н. Соціальні мережі в контексті формування суспільної думки. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 2020, вип 33, том 1, с. 182-189. URL: https://www.apfn-journal.in.ua/archive/33_2020/part_1/27.pdf (дата звернення 07. 11. 2025).
4. Гудзенко О. Розділ 18. Реальність громадської думки в цифровому суспільстві: симуляція чи автентичність? *Епістемологічні дослідження в філософії, соціальних і політичних науках*, 2025, 1(1), с. 480-504. URL: <https://doi.org/10.15421/342478> (дата звернення 05. 11. 2025).